

VERGADERING GEMEENTERAAD 2009

Pre-adviesnr. 8
Agendapunt
Onderwerp Decentralisatie langdurigheidstoelage

Middenbeemster, 23 december 2009

Aan de raad

> voorstel

1. Instemmen met de verordening langdurigheidstoelage
2. De lasten dekken uit het inkomensdeel 2009 en dit overhevelen naar bijzondere bijstand (Beemster: € 11.430,-; Graft-De Rijp: € 6.758,-; Schermer: € 7.585,-; Zeevang: € 6.466,-)

> toelichting

Inleiding

Gemeenten krijgen van de Rijksoverheid steeds meer beleidsvrijheid om het armoedebelief zelf vorm te geven. Zo wordt in de wet geregeld dat gemeenten vanaf 1 januari 2009 de toekenningscriteria voor de langdurigheidstoelage zelf mogen bepalen. Om hier invulling aan te geven moeten gemeenten per 1 januari 2009 een verordening gereed hebben waarin regels worden gesteld met betrekking tot de hoogte van de langdurigheidstoelage en de invulling van de begrippen langdurig, laag inkomen.

Voorgeschiedenis

De langdurigheidstoelage (verder LDT) is per 1 januari 2004 in het leven geroepen voor mensen die langdurig moeten rondkomen van een minimuminkomen en geen perspectief meer hebben op stijging van hun inkomsten door werk. Het was de vervanging van de gemeentelijke categoriale regelingen die met de komst van de Wet werk en bijstand zijn afgeschaft.

De wetwijziging

Wat blijft na wetwijziging?

- De LDT wordt op aanvraag toegekend (dus niet ambtshalve).
- Vermogenstoets blijft gehandhaafd.
- Maximumleeftijd blijft 65 jaar.
- Gehuwden moeten beiden aan de voorwaarden voldoen.

Op welke punten wordt de LDT gewijzigd?

- Minimumleeftijd wordt 21 jaar (was 23 jaar).
- Criterium gebrek aan arbeidsmarktperspectief komt te vervallen.
- LDT wordt een bijzondere vorm van categoriale bijzondere bijstand en komt in de algemene uitkering van het gemeentefonds (zat in het WWB inkomensdeel).
- Het wordt een raadsbevoegdheid om de doelgroep en hoogte van de LDT te bepalen.

In de bijlage is een overzicht opgenomen waarin een vergelijking wordt gemaakt van het huidige beleid t.o.v. het nieuwe beleid.

Gemeentelijk beleid

Per 1 januari 2009 moeten gemeenten een verordening gereed hebben waarin regels gesteld worden met betrekking tot hoogte van de LDT en de invulling van de begrippen langdurig, laag inkomen. Een aandachtspunt hierbij is dat de criteria verruimd mogen worden maar dat er geen extra middelen van het Rijk worden ontvangen.

Laag inkomen

De LDT is ingevoerd om degenen die langdurig op het absolute minimum zitten extra te ondersteunen. Tot op heden was daarom het recht op de LDT voorbehouden aan mensen met een inkomen tot 100% van de geldende bijstandsnorm. Door de wetwijziging worden gemeenten vrij om een eigen maximale inkomensgrens te hanteren.

Voor het gemeentelijk minimabeleid wordt een inkomensgrens gehanteerd van 120%. Om een zo eenduidig mogelijk minimabeleid te creëren is ervoor gekozen ook voor de LDT een inkomensgrens te hanteren van 120%.

Kanttekeningen

uitbreiding doelgroep

De doelgroep wordt aanzienlijk uitgebreid. Door het vervallen van het criterium arbeidsmarktperspectief komen ook werkenden met een laag inkomen, mensen met bijvoorbeeld een volledige of gedeeltelijke WIA-uitkering en met een aanvullend pensioen in aanmerking. Blijkens de berekening (zie kopje financiële consequenties) is er voldoende geld om de kosten die de geschatte doelgroep uitbreiding met zich meebrengt te kunnen bekostigen.

65 plussers

65 plussers blijven ook volgens de nieuwe wet uitgesloten van het recht op LDT. Reden hiervan is dat het inkomen van 65 plussers reeds hoger is. Bij het verhogen van de inkomensgrens houdt dat financiële argument moeilijk stand. Gevolg kan zijn dat gemeenten bij het stellen van de inkomensgrens op 120% de toeslag alsnog ook moeten laten gelden voor 65 plussers op grond van leeftijdsdiscriminatie (artikel 26 IVBPR) met alle financiële gevolgen van dien. Het is absoluut nog niet zeker dat dit ook daadwerkelijk aan de orde is. Hierover zal nog jurisprudentie moeten worden ontwikkeld. Mocht blijken dat hiermee toch rekening gehouden moet worden dan kan het beleid altijd nog worden bijgesteld.

Voorstel

Een inkomensgrens hanteren van 120% van de geldende bijstandsnorm.

Langdurig

Momenteel is de referte periode 5 jaar. Deze periode wordt echter als te lang ervaren. De gedachte achter de LDT is dat mensen die langdurig van een inkomen op het sociaal minimum moeten leven, geen financiële ruimte hebben om te reserveren voor onverwachte uitgaven. Uit publicaties van het Nibud blijkt dat na een periode van 3 jaar de reserveringsmogelijkheden minimaal worden.

voorstel

Referteperiode van 3 jaar hanteren.

Hoogte van de LDT

Uitgangspunt van de wet is dat de LDT een substantieel bedrag moet blijven, zodat deze een wezenlijke verbetering van de financiële positie van de doelgroep betekent. De toeslag is met name bedoeld om mensen in staat te stellen om te reserveren voor grotere uitgaven, of anders gezegd om hen in staat te stellen dergelijke uitgaven te doen.

Daarom is het wenselijk om de hoogte van de LDT minstens op hetzelfde niveau te houden.

De huidige bedragen zijn:

- Gehuwden/samenwonenden: € 486,-
- Alleenstaande ouders: € 436,-
- Alleenstaanden: € 341,-

Voorstel

De hoogte van de LDT op hetzelfde niveau houden en jaarlijks indexeren.

Peildatum

Dit is de datum waarop in enig jaar het recht op LDT ontstaat. De aanvrager kan op ieder gewenst moment een aanvraag doen. Ook met terugwerkende kracht. Het is raadzaam om een termijn vast te stellen waarbinnen een aanvraag ingediend kan worden. Een periode van 12 maanden wordt alleszins redelijk geacht.

Voorstel

De aanvraag dient binnen een periode van 12 maanden vanaf de peildatum te worden ingediend. Toekenning kan geschieden met terugwerkende kracht tot aan de peildatum. Een aanvraag ingediend na deze periode kent als ingangsdatum de datum van aanvraag voor zover er recht is op langdurigheidstoelage.

Relatie LDT met de bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen

De kosten van inrichting, aanschaf en vervanging van duurzame gebruiksgoederen behoren tot de algemene kosten van het bestaan en moeten in beginsel uit het normale inkomen worden betaald. Alleen in individuele gevallen kan bijzondere omstandigheden bijstand worden verleend. Een van de voorwaarden hierbij is dat niet gereserveerd kan worden voor de kosten. Om enigszins greep te houden op de uitgaven LDT kan de LDT doorwerken in de reserveringseis voor duurzame gebruiksgoederen. Door het ontvangen van de toeslag ontstaat er ruimte in het inkomen om vervangingsuitgaven te doen.

Voorstel

De LDT door laten werken in de reserveringseis voor duurzame gebruiksgoederen

Bijlagen

- Verordening LDT incl. toelichting
- Overzicht huidig beleid t.o.v. nieuw beleid

> juridische consequenties

Verordening opstellen.

> financiële consequenties (dekking)

De middelen voor de LDT zitten tot 1 januari 2009 in het macrobudget WWB. Als gevolg van de decentralisatie van de LDT worden deze middelen overgeheveld naar het gemeentefonds. Binnen het macrobudget WWB is geen apart component benoemd voor de LDT. De omvang van de uitname wordt bepaald op basis van het aantal bijstandsontvangers en het aantal huishouden met een laag inkomen (mei circulaire).

BEREKENING VERWACHTE UITGAVEN T.O.V. BUDGET

	<u>Beemster</u>	<u>Graft- De Rijk</u>	<u>Schermer</u>	<u>Zeevang</u>
Budget	€ 6.920	€ 4.670	€ 4.301	€ 4.367
Uitgaven tot < 120% *	11.430	6.758	7.585	6.466
Overschot/tekort bij inkomensgrens 120%	€ 4.510 -/-	€ 2.088 -/-	€ 3.284 -/-	€ 2.099 -/-
Overige minima uitgaven cliënten met ink. 100% tot 120% *	827	2.426	341	486
Overschot/tekort bij inkomensgrens 100%	€ 3.683 -/ =====	€ 338 =====	€ 2.943 -/ =====	€ 1.613 -/ =====

Met uitzondering van de gemeente Graft-De Rijk hebben alle gemeenten tekort indien een inkomensgrens van 100% wordt gehanteerd. Indien een inkomensgrens van 120% wordt gehanteerd is de toename gering.

*Bij de berekening is uitgegaan van het aantal cliënten dat op 1 december 2008 een uitkering ingevolge de WWB ontving. Voor wat betreft de overige minima (inkomen tot 120% minimumloon) is als uitgangspunt genomen het aantal cliënten dat in 2008 in aanmerking kwamen voor de regeling deelname sociaal maatschappelijke voorzieningen.

BUDGETTEN

Inmiddels is gebleken dat de afgelopen jaren meer dan voldoende middelen worden ontvangen voor de bijzondere bijstand. De praktijk heeft uitgewezen dat er meer middelen worden ontvangen dan dat er wordt uitgegeven.

In 2004 is door het ministerie een overzicht verstrekt waarin een opgave is gedaan van de fictieve budgetten voor de bijzondere bijstand die in de algemene uitkering worden ontvangen.

Een recenter overzicht is niet meer verstrekt. Wel zijn er als uitvloeisel van het Bestuursakkoord tussen Rijk en VNG van 4 juni 2007 extra middelen aan het Gemeentefonds toegevoegd voor armoedebestrijding. Hiervoor is een bedrag oplopend tot € 80 miljoen structureel beschikbaar gesteld.

Budgetten 2004 e.v. jaren

	<u>Beemster</u>	<u>Graft- De Rijk</u>	<u>Schermer</u>	<u>Zeevang</u>
Budget	€ 92.000	€ 64.000	€ 48.000	€ 58.000

Extra toevoegingen gemeente fonds voor armoedebestrijding

	<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>
Beemster	1.082	2.164	12.982	17.309
Graft-De Rijk	823	1.646	9.874	13.165
Schermer	652	1.304	7.827	10.436
Zeevang	692	1.385	8.307	11.076

Opgenomen op begroting 2009 t.o.v. te verwachte uitgaven

	<u>Beemster</u>	<u>Graft- De Rijk</u>	<u>Schermer</u>	<u>Zeevang</u>
Begroting 2009	€ 45.000	€ 42.000	€ 26.068	€ 21.800
Verwachte uitgaven				
Bijzondere bijstand e.d.	€ 35.920	€ 12.822	€ 19.078	€ 23.669
Langdurigheidstoelage	<u>11.430</u>	<u>6.758</u>	<u>7.585</u>	<u>6.466</u>
overschot tekort	€ 2.350 -/-	€ 22.420€	€ 595 -/-	€ 8.335 -/-

2009: Gelden gestort in algemene middelen t.o.v. uitgaven 2009

	<u>Beemster</u>	<u>Graft- De Rijk</u>	<u>Schermer</u>	<u>Zeevang</u>
Budget (oud)	€ 92.000	€ 64.000	€ 48.000	€ 58.000
extra armoedebestr.	2.164	1.646	1.304	1.385
overheveling budget (vanuit inkomensdeel)	<u>6.920</u>	<u>4.670</u>	<u>4.301</u>	<u>4.367</u>
	€ 101.084	€ 70.316	€ 53.605€	€63.752

Verwachte uitgaven				
Bijzondere bijstand e.d.	35.920	12.822	19.078	23.669
Langdurigheidstoelage	<u>11.430</u>	<u>6.758</u>	<u>7.585</u>	<u>6.466</u>
	€ 53.734 *	€ 50.736	*€ 26.669	*€ 33.617*

*De kwijtschelding gemeentelijke heffingen dient hieruit ook nog te worden voldaan.

CONCLUSIE

Er is voldoende geld gestort in de algemene middelen om de verhoging van de inkomensgrens naar 120 % te kunnen bekostigen. Op de begroting voor 2009 zijn er met uitzondering van de gemeente Zeevang reeds nagenoeg voldoende middelen geraamd.

Burgemeester en wethouders van Beemster,
de burgemeester, de secretaris,

H.N.G. Brinkman

E. Kroese-Vrolijk